

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 5, 36
IR 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1029 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 5 IR 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1030“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-17-1699; TAIS NR. 17-12652(2))**

2017-11-30 Nr. NV-3053

Vilnius

Projekto rengėjas: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas: Seimui teikiama Vyriausybės išvada dėl Seime svarstomų Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1029 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1030 (toliau kartu – įstatymų projektai), kuriais:

- siekiama nustatyti, kad bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, taip pat valstybės ir savivaldybių institucijos, prokuroras pareikšti ieškinį ar pareiškimą viešajam interesui ginti **galėtų bet kurioje srityje**.

Šiuos įstatymų projektus teikia Seimo narys Naglis Puteikis.

Dabartinė situacija:

- pagal galiojančią teisinį reguliavimą atitinkami **subjektai (prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos ir kiti asmenys) kreiptis dėl viešojo intereso gali įstatymų nustatytais atvejais;**
- **prokuratūros ir atskirų valstybės ir savivaldybių institucijų kompetencija ginant viešąjį interesą yra paskirstyta pagal tam tikras sritis, atsižvelgiant į tai, ar ši sritis priskirtina atskiros valstybės (savivaldybės) institucijos veiklos sferai.**

Projekto esmė: siūloma Vyriausybei **nepritarti įstatymų projektams dėl šių priežasčių:**

- **tik prokuroras turi išimtinę Konstitucijoje įtvirtintą teisę ginti viešąjį interesą neatsižvelgdamas į tai, kokiuose teisiniuose santykiuose toks poreikis iškilo, ir realizuoti šią teisę įvairiuose teisminiuose procesuose (administraciniame, civiliniame, baudžiamajame).**
- **įstatymų projektų tikslas – užtikrinti geresnį viešojo intereso gynimą, panaikinant apribojimus, varžančius piliečių ir jų asociacijų, o kai kuriais atvejais ir viešojo administravimo subjektų teisę kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą, – nėra tinkamai pagrįstas; duomenys, rodantys nuoseklų prokurorų priimamų sprendimų pagal kreipimusis dėl galimo viešojo intereso pažeidimo, teismui pateiktų ieškinių ir kitų viešojo intereso gynimo priemonių**

skaičiaus sumažėjimą, nesudaro pagrindo daryti išvados dėl prokurorų vykdomos viešojo intereso gynimo funkcijos netinkamo atlikimo.

- Įtvirtinus siūlomas nuostatas, kuriomis siekiama suteikti teisę kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo visiems viešojo administravimo subjektams visose srityse, **gali kilti viešojo administravimo subjektų kompetencijos ginant viešąjį interesą atribojimo problema**, t. y. gali kilti rizika, kad dėl to paties viešojo intereso gynimo į teismą pagal savo kompetenciją kreipsis kelios institucijos, taip pat gali būti bandymų kreiptis į teismą peržengiant kompetencijos ribas.

- teismų praktikoje **pabrėžiamas viešojo intereso gynimo funkcijos išskirtinumas**, todėl ši funkcija neturėtų būti suteikiama neapibrėžtam subjektų ratui.

- suteikus teisę kreiptis į teismą visiems be išimčių asmenims, **padaugėtų skundų teismuose**, taip pat būtų daugiau nekokybiškų ir (ar) nepagrįstų skundų. Be to, galimi dažni atvejai, kai asmuo kreiptųsi dėl viešojo intereso gynimo, tuo pačiu siekdamas apginti savo subjektines teises, dėl ko teismui kiekvieną kartą tektų spręsti viešojo ir privataus intereso atribojimo klausimą. Taigi, siūlomas reguliavimas **kliudytų efektyviai ir operatyviai ginti viešąjį interesą**.

- galimi piktnaudžiavimo atvejai, kai asmuo kreiptųsi dėl viešojo intereso gynimo, iš tiesų siekdamas apginti savo privačius interesus, pasinaudodamas įstatymų suteikiamomis lengvatomis, taikomomis viešojo intereso gynimo byloje (pvz., pagal Civilinio proceso kodekso 83 straipsnį, byloje, kurias nagrinėja teismai, nuo žyminio mokesčio mokėjimo atleidžiami prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos bei kiti asmenys, kai ieškinys pareiškiamas arba pareiškimas paduodamas siekiant apginti viešąjį, valstybės arba savivaldybės interesus).

- didėtų teismų darbo krūvis ir teismų finansinių bei žmogiškųjų išteklių poreikis, taigi, reikėtų didesnio teismų veiklos finansavimo iš valstybės biudžeto. Padaugėjus teisminių procesų, reikėtų daugiau lėšų ir laiko sąnaudų proceso dalyviams.

- galiojančiame reguliavime išplėtos prokuroro galimybės efektyviai ginti viešąjį interesą – prokuroras turi ne tik teisę pareikšti ieškinį ar pareiškimą viešajam interesui ginti, bet ir teisę įstoti į pradedamą procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus.

- siekiami apginti asmenų grupės tapachias ar panašaus pobūdžio materialines teises ar įstatymų saugomus interesus, **asmenys gali pasinaudoti grupės ieškinio institutu**.

Derinimas: Projektas išvadoms gauti buvo pateiktas Teisėjų tarybai, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Lietuvos advokatūrai, Lietuvos žmogaus teisių centrui, Žmogaus teisių stebėjimo institutui:

- atsižvelgiant į Teisėjų tarybos, Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros išvadas, Projektas **papildytas argumentais** dėl nepritarimo įstatymų projektams.

- kitos institucijos išvadų laiku nepateikė.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas tiesiogiai neįgyvendina septynioliktosios Vyriausybės programos nuostatų.

Vyriausybės išvadą vėluojama pateikti Seimui, išvada Seimui turėjo būti pateikta iki 2017 m. lapkričio 6 d.

Dalykinio ir teisinio vertinimo išvada: įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:

1. Atkreipiame dėmesį, kad Vyriausybės išvadoje reiškiant nepritarimą įstatymų projektams, Vyriausybės nuomonė neturėtų būti grindžiama abejonėmis ar pasvarstymais, todėl Projekte turėtų būti atsisakyta neapibrėžtumą suponuojančių nuorodų (pvz., „gali kilti“, „galėjo lemti“, „gali būti“), kartu siekiant Vyriausybės išvados turinio aiškumo, siūlome tekste atsisakyti teisės aktams nebūdingų formuluočių (pvz., „pažymėtina“). Sisteminiu požiūriu įvertinus Projektą, manome, kad argumentai turėtų būti labiau „koncentruoti“, atsisakant aprašomojo pobūdžio nuorodų, kurios savo esme suponuoja visumą, kad teikiamos kritiškos pastabos ir pasiūlymai dėl teisės akto projekto, o ne konkretūs Vyriausybės nepritarimo argumentai.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 6 punkte dėstomi argumentai dėl prokurorų funkcijos ginti viešąjį interesą efektyvumo savo turiniu yra papildantys Projekto 1 punkte išsakomą poziciją, siūlytume juos tarpusavyje inkorporuoti (arba dėstyti nuosekliai vienas po kito), kartu peržiūrint (prijungiant) ir Projekto 4 punkto 1 pastraipą (ar jos dalį).

Šiame kontekste taip pat atkreiptinas dėmesys, kad apskritai Projekto nuostatas tikslinga dėstyti pagal jų svarbą (pvz., įvertinant Projekto 2 punktą, o siekiant argumentavimo tvirtumo, paremiant jį kiekybiniais ar kokybiniais rodikliais), be kita ko, grupuojant pagal įstatymų projektų siekiamus tikslus, pasirinktas teisinio reguliavimo priemones ir galimas tokių teisės aktų projektų priėmimo pasekmes.

3. Projekto 4 punkte (2 ir 3 pastraipos) pasakoma, kad siūlomos teisėkūros priemonės gali sukurti galimybę piktnaudžiauti procesinėmis teisėmis, panaudojant jas subjektyvaus, o ne viešojo intereso gynimui. Taigi, įstatymų projektams siūloma nepritarti dėl keblumų atribojant viešą ir privatų interesą. Šiame kontekste pagrįstumo aspektu siūlome įvertinti Projekto 7 punkte dėstomą argumentą, t.y., siūlymus dėl subjektyvių teisių gynimo būdų (prireikus apjungiant su kitomis nuostatomis ar labiau išplėtojant argumentus dėl kitokios viešojo intereso gynimo paskirties).

4. Projekto 5 punkte teikiamas pastebėjimas, kad siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų. Analogišką aspektą išsakė ir Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, todėl, mūsų manymu, Vyriausybei nepakaktų tik dar kartą to paties konstatuoti, o turėtų būti motyvuojama dėl tokio finansavimo galimybių.

Siūlome Projektą **svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.**

Kartu siūlome Projekto rengėjams iki Vyriausybės posėdžio **patikslinti Projektą** pagal aukščiau išdėstytus pastebėjimus.

Eglė Gasiūnaitė, tel. 8 706 63 766, el. p. egle.gasiunaite@lrv.lt



LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-11-23 Nr. (1.5) *21-980*
Į 2017-10-13 Nr. S-2733

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2017 m. spalio 13 d. rezoliucija Nr. S-2733, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1029 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1030“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1029 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1030 (toliau kartu – Įstatymų projektai) dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektui į teisės sistemą įtraukti kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas išvadoms gauti buvo teiktas Teisėjų tarybai, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Lietuvos advokatūrai, Lietuvos žmogaus teisių centrui, Žmogaus teisių stebėjimo institutui. Teisėjų taryba, Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra pastabų ar pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Atsižvelgiant į Teisėjų tarybos, Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros išvadas, Nutarimo projekte įtraukti papildomi argumentai dėl nepritarimo Įstatymų projektams. Kitos institucijos išvadų dėl Nutarimo projekto per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto 1994 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 728, 27 punkte nustatytą terminą nepateikė.

Dėl Nutarimo projekto konsultuotasi su visuomene, paskelbus Nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ar pasiūlymų dėl Nutarimo projekto negauta.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos departamento (direktorė Simona Mesonienė, tel. (8 5) 266 2873, el. p. simona.mesoniene@tm.lt) Administracinės justicijos skyriaus (vedėjas Germanas Politika, tel. (8 5) 266 2907, el. p. germanas.politika@tm.lt) vyriausioji specialistė Egidija Konopliova-Budrikienė, tel. (8 5) 266 2957, el. p. egidija.konopliova@tm.lt ir Teisės sistemos departamento (direktorė Jurga Greičienė, tel. (8 5) 266 2998, el. p. jurga.greiciene@tm.lt) Teisės sistemos vystymo skyriaus (vedėja Natalija Žilinskienė, tel. (8 5) 266 2934, el. p. natalija.zilinskiene@tm.lt) patarėja Reda Gabrilavičiūtė, tel. (8 5) 266 2859, el. p. reda.gabrilaviciute@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 5 lapai.

Teisingumo ministrė

 Milda Vainiūtė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1029 5, 36 IR 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIIIP-1029 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO
KODEKSO 5 IR 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIIIP-1030**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. SV-S-411 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.11 ir 1.12 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1029 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1030 (toliau kartu – įstatymų projektai) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymų projektais siekiama suteikti teisę visiems subjektams (viešojo administravimo subjektams, organizacijoms, fiziniams asmenims) kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo, neatsižvelgiant į tai, ar tokia teisė yra suteikta specialiuoju įstatymu ir kokioje srityje siekiama ginti viešąjį interesą. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 118 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prokuroras įstatymo nustatytais atvejais gina asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2006 m. birželio 15 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 148 straipsnio (2004 m. liepos 5 d. redakcija) 2 dalies, 168 straipsnio (2000 m. rugsėjo 26 d. redakcija) 3 dalies, 182 straipsnio (2004 m. liepos 5 d. redakcija) 4 dalies, 183 straipsnio (2000 m. rugsėjo 26 d. redakcija) 5 dalies, 186 straipsnio (2003 m. balandžio 10 d. redakcija) 4 dalies, 187 straipsnio (2003 m. balandžio 10 d. redakcija) 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „<...> iš Konstitucijos 118 straipsnio 2 dalies nuostatos, jog prokuroras įstatymo nustatytais atvejais gina asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus, įstatymų leidėjui kyla pareiga įstatymu nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad prokuroras iš tikrųjų galėtų ir privalėtų ginti asmens, visuomenės ir valstybės teises bei teisėtus interesus: visais atvejais, kai asmens, visuomenės ar valstybės teisės bei teisėti interesai buvo pažeisti, yra pažeidžiami arba kėsinamasi juos pažeisti, turi būti užtikrinta veiksminga tokių teisių bei teisėtų interesų apsauga ir gynimas <...>“. Pagal

Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 1 dalį prokurorai gina viešąjį interesą, kai nustato teisės akto pažeidimą, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o valstybės ar savivaldybių institucijos, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės akto pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti, arba kai tokios kompetentingos institucijos nėra. Taigi, tik prokuroras turi išimtinę Konstitucijoje įtvirtintą teisę ginti viešąjį interesą neatsižvelgdamas į tai, kokiuose teisiniuose santykiuose toks poreikis iškilo, ir realizuoti šią teisę įvairiuose teisiniuose procesuose (administraciniame, civiliniame, baudžiamajame).

2. Įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose nurodytas įstatymų projektų tikslas – užtikrinti geresnį viešojo intereso gynimą, panaikinant apribojimus, varžančius piliečių ir jų asociacijų, o kai kuriais atvejais ir viešojo administravimo subjektų teisę kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą, – nėra tinkamai pagrįstas. Pažymėtina, kad 2014 m. gegužės 23 d. Valstybės kontrolės audito ataskaitoje „Viešojo intereso gynimo organizavimas“ (toliau – ataskaita) pateikti duomenys, rodantys nuoseklų prokurorų priimamų sprendimų pagal kreipimuisi dėl galimo viešojo intereso pažeidimo, teismui pateiktų ieškinių ir kitų viešojo intereso gynimo priemonių skaičiaus sumažėjimą, nesudaro pagrindo daryti išvados dėl prokurorų vykdomos viešojo intereso gynimo funkcijos netinkamo atlikimo. Be to, remiantis šioje ataskaitoje pateiktais duomenimis, ieškinių skaičiaus mažėjimą galėjo lemti mažėjantis prokuratūros gautų kreipimūsi skaičius, prokurorų aktyvumas reikalaujant, kad viešąjį interesą gintų institucijos, kurių veiklos srityje buvo padarytas teisės aktų pažeidimas, teigiami pokyčiai viešojo administravimo institucijų veikloje, joms aktyviau veikiant pagal savo kompetenciją.

3. Įtvirtinus įstatymų projektais siūlomas nuostatas, kuriomis siekiama suteikti teisę kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo visiems viešojo administravimo subjektams visose srityse, gali kilti viešojo administravimo subjektų kompetencijos ginant viešąjį interesą atribojimo problema, t. y. gali kilti rizika, kad dėl to paties viešojo intereso gynimo į teismą pagal savo kompetenciją kreipsis kelios institucijos, taip pat gali būti bandymų kreiptis į teismą peržengiant kompetencijos ribas ir pan. Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“ pažymėjo, kad „Pagal Konstituciją turi būti nustatytas toks teisinis reguliavimas, kad būtų užtikrintos visų institucijų, vykdančių viešąjį administravimą ir / arba teikiančių viešąsias paslaugas ir šitaip garantuojančių viešąjį interesą, sisteminės sąsajos ir tarpusavio sąveika, apimanti *inter alia* jų kompetencijos racionalų santykį, veiksmingumą, profesionalumą, jose dirbančių asmenų žinių, įgūdžių ir patirties perimamumą, taip pat tokį veiklos vykdančios valstybės funkcijas ir garantuojant viešąjį interesą tęstinumą.“ Įstatymų projektais siūlomu teisiniu reguliavimu būtų išbalansuota šiuo metu teisės aktuose nustatyta viešojo intereso gynimo sistema ir tai neatitiktų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų teisėkūros proporcingumo, efektyvumo, aiškumo principų.

4. Įstatymų projektais būtų suteikta teisė kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo bet kuriam fiziniam asmeniui ir bet kuriai asociacijai, neatsižvelgiant į jos veiklos sritį. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017 m. sausio 4 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-65-492/2017 pažymėjo, kad „<...> pareiškėjas, kuris kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo, gina ne jam pačiam priklausančią subjektinę teisę, o Lietuvos Respublikos Konstitucijos saugomą interesą, priklausančią visuomenei ar jos daliai. Taigi, atsižvelgiant į tai, jog viešojo intereso gynimu galimai daroma intervencija į susiformavusius teisinius santykius bei kitų asmenų subjektnes teises, viešojo intereso gynimas pasižymi tam tikra specifika, *inter alia* – baigtiniu sąrašu subjektų galinčių kreiptis į teismą, kad būtų apgintas viešasis interesas.“ Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2014 m. spalio 27 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-7-414/2014 nurodė, kad „<...> civiliniame procese numatytos viešojo intereso gynimo priemonės yra procesinė garantija, kad dispozityvumo principo išimtis nebus išplėsta nei subjektams, turintiems pareigą ginti viešąjį interesą, nei taikomais gynybos būdais. Teisėjų kolegija pažymi, kad viešojo intereso idėja civilinio proceso kontekste neturėtų būti suvokiama pernelyg plačiai: kad ir siejant ją su teisingumo vykdymu, materialiosios tiesos nustatymu kiekvienoje konkrečioje byloje, t. y. net ir pripažįstant, kad civilinės bylos iškėlimo faktas laikytinas socialiai reikšmingu <...>, visada būtina taikyti ir papildomus konstitucinius kriterijus, kurie sumažina ar paneigia riziką, jog gali būti ne tik nepagrįstai pažeistas dispozityvumo principas, bet ir apskritai paneigta civilinio proceso prigimtis.“ Taigi, teismų praktikoje pabrėžiamas viešojo intereso gynimo funkcijos išskirtinumas, todėl ši funkcija neturėtų būti suteikiama neapibrėžtam subjektų ratui.

Pažymėtina, kad viešojo intereso gynimo procesas yra sudėtingas, reikalaujantis teisinių ir (ar) specialių tam tikros srities žinių: kreipiantis į teismą dėl viešojo intereso gynimo ir nagrinėjant tokią bylą, reikia spręsti viešojo intereso identifikavimo, viešojo ir privataus intereso atibojimo, viešojo intereso ribų nustatymo, konkrečių reikalavimų tinkamo formulavimo ir kitus klausimus. Viešojo intereso identifikavimo klausimo sudėtingumą pagrindžia ir minėtoje ataskaitoje pateikiami statistiniai duomenys, rodantys, kad vidutiniškai apie 50 proc. prokurorų priimtų sprendimų 2011–2013 m. sudarė nutarimai atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemones, t. y. išnagrinėjus kreipimusis ar atlikus tyrimus savo iniciatyva nenustatyta viešojo intereso pažeidimo. Atsižvelgiant į tai, suteikus teisę kreiptis į teismą visiems be išimčių asmenims, padaugėtų skundų teismuose, taip pat būtų daugiau nekokybiškų ir (ar) nepagrįstų skundų. Be to, galimi dažni atvejai, kai asmuo kreiptųsi dėl viešojo intereso gynimo, tuo pačiu siekdamas apginti savo subjektnes teises, dėl ko teismui kiekvieną kartą tektų spręsti viešojo ir privataus intereso atibojimo klausimą. Taigi, įstatymų projektais siūlomas reglamentavimas neatitiktų siekiamo tikslo – užtikrinti geresnį viešojo intereso gynimą, bet atvirkščiai – kliudytų efektyviai ir operatyviai ginti viešąjį interesą (o kai kuriais atvejais ir asmenų subjektnes teises ir teisėtus interesus).

Dar galimi piktnaudžiavimo atvejai, kai asmuo kreiptųsi dėl viešojo intereso gynimo, iš tiesų siekdamas apginti savo privačius interesus, pasinaudodamas įstatymų suteikiamomis lengvatomis, taikomomis viešojo intereso gynimo bylose (pavyzdžiui, vadovaujantis Lietuvos

Respublikos civilinio proceso kodekso 83 straipsnio 1 dalies 5 punktu, bylose, kurias nagrinėja teismai, nuo žyminio mokesčio mokėjimo atleidžiami prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos bei kiti asmenys, kai ieškinys pareiškiamas arba pareiškimas paduodamas siekiant apginti viešąjį, valstybės arba savivaldybės interesus, – toje bylos dalyje, kurioje siekiama apginti viešąjį, valstybės arba savivaldybės interesą).

5. Dėl įstatymų projektais siūlomų teisinio reglamentavimo pakeitimų didėtų teismų darbo krūvis ir teismų finansinių bei žmogiškųjų išteklių poreikis, taigi, reikėtų didesnio teismų veiklos finansavimo iš valstybės biudžeto. Be to, padaugėjus teisminių procesų, reikėtų daugiau lėšų ir laiko sąnaudų proceso dalyviams (tiek valstybės institucijoms, tiek privatiems asmenims).

6. Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. lapkričio 8 d. priėmė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso pakeitimo įstatymą Nr. XII-2751, kuriuo, be kita ko, patobulintos Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio nuostatos ir išplėstos prokuroro galimybės efektyviai ginti viešąjį interesą. Vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 1 dalimi, prokuroras turi ne tik teisę pareikšti ieškinį ar pareiškimą viešajam interesui ginti Civiliniame kodekse, Civilinio proceso kodekse, Prokuratūros įstatyme ir kituose įstatymuose numatytais atvejais, bet ir teisę įstoti į prasidėjusį procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus. Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad bylą nagrinėjantis teismas, įžvelgdamas, kad joje gali būti reikalinga ginti viešąjį interesą, nutartimi apie tai praneša prokurorui.

7. Siekdami apginti asmenų grupės tapačias ar panašaus pobūdžio materialines teises ar įstatymų saugomus interesus, asmenys gali pasinaudoti grupės ieškinio institutu, įtvirtintu Civilinio proceso kodekso XXIV¹ skyriuje, ir grupės skundo institutu, įtvirtintu Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo II dalies II skyriaus trečiajame¹ skirsnyje.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Teisingumo ministerijos
Administracinės ir baudžiamosios
justicijos departamento direktorė

Simona Mesonienė
2014-11-20

Teisės sistemos departamento
Teisės sistemos vystymo skyriaus
vyriausioji specialistė

Antsė Ruebens
2014-11-16

Teisingumo ministrė

Milda Vainiūtė

2014-11-23



TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos
teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt; reda.gabrilaviciute@tm.lt
TAIS

2017-11-13 Nr. 36P-211-(7.1.10)
I 2017-11-03 Nr. 17-12652

DĖL IŠVADŲ PATEIKIMO TEISĖS AKTŲ PROJEKTUI NR. 17-12652

Teisėjų tarybai pateiktas derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas Nr. 17-12652 „Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1029 (toliau – ABTĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1030 (toliau – CPK projektas)“ projektas“ (toliau kartu – Projektas).

Susipažinusi su pateiktu Projektu, Teisėjų taryba Projektui pastabų ar pasiūlymų neturi. Pritariant Projekte Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktoms nesutikimo su ABTĮ projektu ir CPK projektu priežastims ir motyvams, papildomai atkreiptinas dėmesys, kad 2016 m. lapkričio 8 d. priėmus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) pakeitimo įstatymą Nr. XII-2751, be kita ko buvo patobulintos ir CPK 49 straipsnio nuostatos, kuriomis išplėstos viešąjį interesą ginančio prokuroro galimybės efektyviau įgyvendinti savo funkcijas šioje srityje bei patikslinta viešojo intereso gynimo civiliniame procese tvarka.

Pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą, prokuroras turi teisę ne tik pareikšti ieškinį ar pareiškimą viešajam interesui ginti, bet ir įstoti į jau prasidėjusį procesą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus (CPK 49 straipsnio 1 dalis). Be to, naujos redakcijos CPK 49 straipsnio 3 dalis numato, kad bylą nagrinėjantis teismas, įžvelgdamas, kad joje gali būti reikalinga ginti viešąjį interesą, nutartimi apie tai praneša prokurorui. Valstybės ir savivaldybių institucijos įstatymų numatytais atvejais gali būti teismo įtraukiamos proceso dalyviais arba įstoti į procesą savo iniciatyva, kad duotų išvadą byloje, siekiant įvykdyti joms pavestas pareigas, jeigu tai yra susiję su viešojo intereso gynimu. Tokiu būdu CPK reguliavimas buvo suderintas su aktualiomis Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo nuostatomis (Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 1 dalis), įtvirtinant aiškią viešojo intereso gynimo sistemą civiliniame procese ir, atsižvelgiant į galiojančias Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Prokuratūros įstatymo nuostatas, numatant, kad pagrindinis subjektas, kuriam suteikti įgaliojimai veikti viešojo intereso gynimo srityje civiliniame procese, yra prokuroras. Bylą nagrinėjantis teismas, savo ruožtu, matydamas, kad byloje gali būti reikalinga ginti viešąjį interesą, iki baigiamųjų kalbų pradžios turi teisę atidėti bylos

nagrinėjimą ir nustatyti terminą, per kurį turi būti priimtas prokuroro sprendimas dėl įstojimo į teismo procesą.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, manytina, kad ABTĮ projektu ir CPK projektu siūlomas teisinis reguliavimas, kuriuo siekiama išplėsti viešąjį interesą ginančių subjektų ratą, būtų perteklinis, netikslingas ir nederėtų su jau sukurta viešojo intereso gynimo sistema, atitinkančia Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatas (118 straipsnio 2 dalis).

Pirmininkas



Rimvydas Norkus

Justinas Bagdžius, tel. (8 5) 251 4125, el. p. justinas.bagdzius@teismai.lt
(originalas nebus siunčiamas)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Biudžetinė įstaiga, Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius, tel. (8 5) 266 2305, faks. (8 5) 266 2317,
el. p. generaline.prokuratura@prokuraturos.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų
registre, kodas 288603320

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2017-11-

Nr.

DĖL išvadų pateikimo įstatymų projektams nr. xiiip-1029-1030

Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra teikia išvadas dėl Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1030 (toliau – CPK projektas) ir Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 (toliau – ABTĮ) 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1029 (toliau – ABTĮ projektas).

CPK projekte numatyta pakeisti CPK 5 straipsnio 3 dalį ir 49 straipsnio 2 dalį, panaikinant jose įtvirtintą nuostatą, kad prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos ir kiti asmenys gali pareikšti ieškinį ar pareiškimą viešajam interesui ginti tik įstatymų numatytais atvejais. CPK projektu taip pat siūloma pakeisti CPK 49 straipsnio 3 dalį, panaikinant nuostatą, kad valstybės ir savivaldybių institucijos gali būti įtraukiamos proceso dalyviais arba įstoti į procesą savo iniciatyva, kad duotų išvadą byloje, siekiant įvykdyti jiems pavestas pareigas, jeigu tai yra susiję su viešojo intereso gynimu tik įstatymų numatytais atvejais. CPK projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad šiuo įstatymo projektu siekiama užtikrinti geresnį viešojo intereso gynimą, panaikinant apribojimus, varžančius piliečių ir jų asociacijų, o kai kuriais atvejais ir institucijų teisę kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą.

Generalinė prokuratūra, susipažinusi ir išnagrinėjusi CPK projektą, pažymi, kad Seimo nario iniciatyva, kuria siekiama viešojo intereso gynimo funkciją perduoti visiems be išimties fiziniams ir juridiniams asmenims, nereguliuojant šios funkcijos įgyvendinimo mechanizmo, vertintina kaip teisiškai nepagrįsta ir ydinga. CPK projekto aiškinamajame rašte nėra pagrįstos CPK keitimo priežastys ir nevertinamos pasekmės. Generalinės prokuratūros nuomone, CPK projekte numatyti pakeitimai nedera

su esminiu civilinio proceso tikslu – ginti asmenų, kurių materialinės subjektinės teisės ar įstatymų saugomi interesai pažeisti ar ginčijami, interesus (CPK 2 str.). Ši nuostata suponuoja principą, kad teisės kreiptis į teismą teisminės gynybos realizavimas yra siejamas visų pirma su materialinio suinteresuotumo turėjimu. Suinteresuotumas – tai savarankiškas teisinis interesas ir poreikis jį ginti. Savo ruožtu subjektai, kuriems įstatymai suteikia teisę ginti viešąjį interesą (prokuroras, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos savo veiklos srityse), civiliniame procese veikia nebūdami suinteresuoti bylos baigtimi. Pagrindinis šių subjektų tikslas ir veikla yra nukreipti į pažeidimų, padarytų valstybei, visuomenei, ar jos daliai reikšmingų ir svarbių teisinių santykių srityje, pašalinimą. Tokiu būdu pagrįstai galima tikėtis, kad viešojo intereso gynimo priemonėmis nebus varžomos susijusiuose teisiniuose santykiuose tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujančių asmenų teisės daugiau, nei to reikalauja viešasis interesas. CPK projekto aiškinamajame rašte nėra aptarta, kokiais būdais ir priemonėmis bus užtikrinta, kad asmuo teisminės gynybos kreipsis turėdamas tikslą apginti viešąjį, o ne savo privatų interesą, subjektyviai traktuojamą kaip viešąjį. Prokuratūroje atliekamų tyrimų praktika rodo, kad bene visais atvejais privatūs asmenys, besikreipiantys į prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo, vienaip ar kitaip yra patys suinteresuoti ginčijamo klausimo išsprendimu. Pavyzdžiui, pareiškėjai kreipiasi į prokuratūrą, prašydami inicijuoti teisminį procesą dėl administracinių aktų, kuriais buvo atkurtos nuosavybės teisės, panaikinimo, ir nurodo, kad nuosavybės teisių teisingas atkūrimas yra viešasis interesas, kurį privalo ginti prokuroras. Pareiškimo nagrinėjimo metu paaiškėja, kad žemės grąžinimu valstybės dispozicijon labiausiai yra suinteresuoti pareiškėjai, nes ir patys pretenduoja atkurti nuosavybės teises, ar kitu būdu įgyti ginčo turtą. Tas pats pastebėtina ir nagrinėjant asmenų pareiškimus, susijusius su teritorijų planavimo procesu, kurio metu patvirtinti sprendiniai vienaip ar kitaip daro įtaką pareiškėjų teisėms, turtiniams interesams. Taigi, patvirtinus CPK projektu siūlomus CPK pakeitimus, neatmestina ir piktnaudžiavimo suteikta teise tikimybė.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad civiliniame procese numatytos viešojo intereso gynimo priemonės yra procesinė garantija, kad dispozityvumo principo išimtis nebus išplėsta nei subjektams, turintiems pareigą ginti viešąjį interesą, nei taikomais gynybos būdais. Kasacinis teismas yra nurodęs, kad viešojo intereso idėja civilinio proceso kontekste neturėtų būti suvokiama pernelyg plačiai: kad ir siejant ją su teisingumo vykdymu, materialiosios tiesos nustatymu kiekvienoje konkrečioje byloje, t. y. net ir pripažįstant, kad civilinės bylos iškėlimo faktas laikytinas socialiai reikšmingu (nes kiekviena civilinė byla, be kita ko, reiškia ir teisinį, ir socialinį konfliktą, susijusį su galiojančios teisės taikymu, reiškiantį esamos teisinės tvarkos įgyvendinimą, konfliktą, kurį siekiama išspręsti ne bet kaip, o tikintis teisingo, sąžiningo ir operatyvaus sprendimo), visada būtina taikyti ir papildomus konstitucinius kriterijus, kurie sumažina ar paneigia riziką, jog gali būti ne tik nepagrįstai pažeistas dispozityvumo principas, bet ir apskritai paneigta civilinio proceso prigimtis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinės teisėjų kolegijos 2014 m. spalio 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje pagal pareiškėjo K. J. skundą, bylos Nr. 3K-7-414/2014).

CPK yra aiškiai reglamentuota kreipimosi į teismą tvarka – nustatyti procesinio dokumento formai ir turiniui keliami reikalavimai. Kiekviename dalyvaujančio byloje asmens procesiniame dokumente turi būti: teismo, kuriam paduodamas procesinis dokumentas, pavadinimas, dalyvaujančių byloje asmenų procesinės padėtys, vardai, pavardės, asmens kodai, gyvenamosios vietos, o tais atvejais, kai dalyvaujantys byloje asmenys arba vienas iš jų yra juridinis asmuo, – jo visas pavadinimas, buveinė, procesinio dokumento pobūdis ir dalykas, aplinkybės, patvirtinančios procesinio dokumento dalyką, ir įrodymai, patvirtinantys šias aplinkybes, priedai, pridedami prie pateikiamo procesinio dokumento ir t. t. (CPK 111 str.). Prie ieškinio turi būti pridėti dokumentai ir kiti įrodymai, kuriais ieškovas grindžia savo reikalavimus (CPK 135 str. 2 d.). Šie procesiniai reikalavimai yra privalomi ir viešąjį interesą teisme ginantiems subjektams, reiškia ir asmenims, kuriems CPK pakeitimais numatoma suteikti teisę ginti viešąjį interesą. Be to, civilinės bylos visuose teismuose nagrinėjamos laikantis rungimosi principo. Kiekviena šalis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (CPK 12 str.). Įrodinėjimo tikslas – teismo įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir įvertinimu, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja (CPK 178 str.). Prokurorai, turėdami pagrindą manyti, kad yra pažeisti teisės aktų reikalavimai, gindami viešąjį interesą, turi Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje numatytus įgaliojimus: reikalauti iš valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų ar įmonių, kitų juridinių ir fizinių asmenų pateikti dokumentus ir informaciją, reikalauti iš valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų atlikti patikrinimus, auditą, pateikti išvadas, kviesti asmenis ir gauti jų paaiškinimus

ir kt. Prokurorai, dirbantys viešojo intereso gynimo srityje, jiems nustatytos kompetencijos ribose ir turėdami plačius veikimo įgaliojimus, turi visas galimybes atlikti išsamų tyrimą, kurio metu nustatomos faktinės aplinkybės, vertinami prokuratūroje gauti dokumentai, analizuojama nagrinėjamam klausimui aktuali teismų praktika. Prokuroro dokumentai teismui rengiami vadovaujantis CPK nustatytais reikalavimais, kartu su ieškiniu (pareiškimu, prašymu) teismui teikiami ieškinio pagrindą patvirtinantys dokumentai (įrodymai). Tokiu būdu, teisme iškeltos civilinės bylos dėl viešojo intereso gynimo nagrinėjamos pagal bendrąsias CPK taisykles, prokurorui nesuteikiant daugiau teisių, nei tai numatyta CPK 50 straipsnyje.

CPK projekte nenumatytos procesinės asmenų galimybės pareikšti ieškinį viešajam interesui ginti, neturint įgaliojimų reikalingai informacijai gauti tam, kad būtų parengtas CPK reikalavimus atitinkantis procesinis dokumentas. Galima teigti, kad CPK projektu iš esmės įvedama nauja procesinė figūra – viešąjį interesą ginantis asmuo (ne prokuroras, ar valstybės ir savivaldybių institucijos), tačiau nėra numatytos šio subjekto teisės, pareigos. Toks reglamentavimas būtinas atsižvelgiant į asmens specifinį/ypatingą statusą procese. CPK projekto aiškinamajame rašte neaparta, kam bus nustatyta pareiga atlikti pirminį viešojo intereso pažeidimo tyrimą, rinkti įrodymus ir pan. Jeigu tokią pareigą turės teismas, reikalingi atitinkami CPK pakeitimai, kuriais vadovaujantis teismas nagrinės viešojo intereso bylas, iškeltas pagal piliečių ieškinius, tačiau tokiu atveju atsižvelgtina į prisidėsiančio teismams darbo krūvio klausimus. Be to, neišspręsta galimybė byla dėl viešojo intereso gynimo vesti per atstovą, jo atlyginimo tvarka, nes asmuo, veikdamas visuomenės labui, neturėtų patirti nepagrįstų finansinių išlaidų. Priėmus CPK pakeitimus, atstovavimo klausimai neišvengiamai kils, nes tam tikrus veiksmus pagal dabartinį reguliavimą gali atlikti tik advokatas, arba universitetinį teisinį išsilavinimą turintis asmuo (pvz., apeliacinio, kasacinio skundo surašymas CPK 306 str. 3 d., 347 str. 3 d.).

ABTĮ projekte numatyta keisti ABTĮ 5, 36 ir 55 straipsnius, siekiant suteikti teisę viešojo administravimo subjektams kreiptis dėl viešojo intereso gynimo visais atvejais, patenkančiais į viešojo administravimo subjekto kompetenciją, o fiziniams asmenims ir jų asociacijoms bei kitiems viešiesiems asmenims – visais atvejais.

Atsižvelgiant į tai, kad siūlomų ABTĮ pakeitimų pobūdis iš esmės yra tapatus CPK projekte numatytiems pakeitimams, vertinant ABTĮ projektą, atsižvelgtina į šiame rašte aptartus aspektus, susijusius su CPK numatytais pakeitimais.

Be to, Generalinė prokuratūra atkreipia dėmesį į CPK ir ABTĮ projektų aiškinamuosiuose raštuose klaidingai pateikiamus teiginius apie padėtį viešojo intereso gynimo srityje. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad pagal 2014 m. gegužės 23 d. Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos „Viešojo intereso gynimo organizavimas“ Nr. VA-P-40-1-6 duomenis, prokuratūros galios ir kompetencija ginti viešąjį interesą ilgą laiką nuosekliai menko ir ji šią funkciją atliko vis prasčiau. Pažymėtina, kad tokių išvadų minėtoje Valstybės kontrolės ataskaitoje nėra, t. y. Valstybės kontrolės ataskaitos išvadose nėra konstatuota netinkama prokurorų kompetencija, o prokurorų priimtų sprendimų skaičiaus mažėjimo viena iš priežasčių nurodytas prokurorų ir valstybės institucijų skirtingas viešojo intereso pažeidimų vertinimas ir kitos objektyvios priežastys, pavyzdžiui, mažėjantis prokuratūroje gautų kreipimųsi skaičius ir pan.

Generalinės prokuratūros nuomone, CPK ir ABTĮ projektuose numatytų pakeitimų taikymo procese neišvengiamai bus susiduriama su procesinėmis įgyvendinimo kliūtėmis ir neaiškumais, todėl, Generalinės prokuratūros įsitikinimu, aptariai pakeitimai negalimi, kaip neatitinkantys proceso tikslų ir principų.

Generalinio prokuroro pavaduotoja

Margarita Šniutytė-Daugėlienė